

CLASS : 10th (Secondary)

Code No. 5508

Series : Sec. April/2021

Roll No.

SET : A

संस्कृत

भाग - II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

(Academic/Open)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 10 हैं।
  - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
  - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: -

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रात्तरम् अवश्यमेव लेखनीया।

(बहुविकल्पीय उत्तरात्मक प्रश्नाः)

1. (i) युष्मद् शब्दस्य द्वितीया एकवचने किं रूपम् ?

1

(क) त्वाम्

(ख) त्वम्

(ग) युवाम्

(घ) माम्

5508/(Set : A)/ II

P. T. O.

- (ii) देव शब्दस्य चतुर्थी वि० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) देवय (ख) देवायै
(ग) देवात् (घ) देवाय
- (iii) बालिका शब्दस्य तृतीया वि० बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (क) बालिका (ख) बालिकाम्
(ग) बालिकया (घ) बालिकाभिः
2. (i) पा - लृट् लकारस्य म० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) पासि (ख) पिबसि
(ग) पिबिष्यसि (घ) पास्यसि
- (ii) पा - लोट् लकारस्य म० पु० बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (क) पान्तु (ख) पिबन्तु
(ग) पिबान्ति (घ) पिबत
- (iii) नी - लट् लकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) नयति (ख) अनयत्
(ग) नयन्ति (घ) नेष्यति

3. (i) 'सह' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) तृतीया (ख) चतुर्थी
- (ग) पंचमी (घ) षष्ठी
- (ii) 'प्रति' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) पंचमी (ख) चतुर्थी
- (ग) तृतीया (घ) द्वितीया
- (iii) 'अलम्' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) प्रथमा (ख) द्वितीया
- (ग) तृतीया (घ) पंचमी
4. अव्ययपदेन रिक्तस्थानं पूरयत -
- (क) प्राकृतिकवातावरणे क्षणं सञ्चरणम् ..... लाभदायकं भवति। (अपि/तथा) 1
- (ख) यत्र हरीतिमा ..... शुचिः पर्यावरणम्। (तत्र/कुत्र) 1
5. (i) 'शरीरम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (क) कायाम् (ख) देहा
- (ग) शरीर (घ) तनुः
- (ii) 'कुटिलम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (क) वक्रम् (ख) सरलम्
- (ग) कठिनम् (घ) बक्रम्

6. (i) 'मूर्खः' अस्य विलोमपदं वर्तते - 1
- (क) निर्लज्जः (ख) निर्बलः
- (ग) दुर्लभः (घ) विद्वान्
- (ii) 'निर्बलः' पदस्य किं विलोमपदम् ? 1
- (क) बाली (ख) बलिः
- (ग) बलि (घ) बली
7. (i) 'कः + अपि' इति पदे किं सन्धिपदम् ? 1
- (क) कोऽपि (ख) कापि
- (ग) करपि (घ) कोरपि
- (ii) 'ग्रामगतः' अत्र किं विक्रमपदम् ? 1
- (क) ग्राम गतः (ख) ग्रामां गतः
- (ग) ग्रमं गतः (घ) ग्रामं गतः
- (iii) 'पंचानां पात्राणां समाहारः' अत्र किं समस्तपदम् ? 1
- (क) पंचपात्रम् (ख) पंचापात्रम्
- (ग) पंचपात्रः (घ) पंचपात्राणि

(5)

5508/(Set : A)

- (iv) 'कथा' इति पदस्य विशेषणपदं चिनुत - 1
- (क) शलाघ्या (ख) शलाघ्या
(ग) शाल्घ्या (घ) शलाघ्यः
- (v) 'कज्जलमलिनं धूमं' अत्र किं विशेष्यपदम् ? 1
- (क) कज्जलमलिनं
(ख) धूमं
(ग) कज्जलेन
(घ) मलिनेन
- (vi) 'वरणीया' इति पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (क) यत् (ख) अनीयर्
(ग) ल्यप् (घ) क्त
- (vii) 'जातम्' अस्मिन् पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (क) क्त (ख) क्तवतु
(ग) शतृ (घ) तव्यत्
- (viii) 'सलिलम्' इति पदस्य समानार्थकपदम् अस्ति - 1
- (क) जलम् (ख) दुग्धम्
(ग) मिष्ठान्नम् (घ) सलीलम्

5508/(Set : A)/ II

P. T. O.

- (ix) 'गवाश्च' पदे सन्धेः नाम किम् ? 1
- (क) दीर्घ (ख) स्वर
(ग) व्यंजन (घ) विसर्ग
- (x) 'प्रसीदति' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) प्र (ख) पर
(ग) प्रसी (घ) ति
- (xi) 'प्रकृतिः' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) परा (ख) पर
(ग) प्रकृ (घ) प्र
- (xii) 'न + अस्ति' अत्र किं सन्धिपदम् ? 1
- (क) नास्ति (ख) नस्ति
(ग) नास्तिक (घ) नास्ती
- (xiii) '20' स्थाने संख्यावाचीपदं चिनुत - 1
- (क) विंशति (ख) विशति
(ग) विंशत् (घ) विंशति

8. घटिकां दृष्ट्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

- (i) विद्यालयं गच्छति छात्रः ..... वादने। (अष्ट/दश) 1
- (ii) छात्रः ..... वादने गृहम् आगच्छति। (पंच/त्रि) 1

5508/(Set : A)/ II

(7)

5508/(Set : A)

(रचनात्मकं कार्यम्)

9. पत्रं पठित्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

सेवायाम्

प्रधानाचार्यः महोदयः,

राजकीयः उच्चविद्यालयः

हिसारः।

.....(i).....

सादरं नमो नमः

अहं छात्रावासं .....(ii)..... प्राप्तवान्। अस्मिन् .....(iii)..... प्रकाशस्य चागमनाय .....(iv).....

सन्ति। अत्र .....(v)..... सुप्रबन्धः। कापि चिन्ता न कार्या। मातृपादयोः प्रणामः अस्तु।

भवदीयः पुत्रः

अभिषेकः

मञ्जूषा

सुखेन, वायोः, पानाशनयोः, पूज्यपाद, वातायनानि।

5508/(Set : A)/ II

P. T. O.

10. चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा वाक्येषु रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

वाक्यानि -

- (क) अस्मिन् चित्रे ..... दर्शितः।
 (ख) शशकः ..... एकां कल्पितां कथां श्रावितवान्।
 (ग) शशकः सिंहं ..... समीपं नीतवान्।
 (घ) कूपस्य जले सिंहः ..... अपश्यत्।
 (ङ) क्रोधेन सिंहः आत्मानं ..... अक्षिपत्।

मञ्जूषा

कूपे, सिंहम्, कूपः, स्वप्रतिबिम्बम्, कूपस्य।